

Záverečná správa projektu IPA

Doba riešenia	jún 2014 – január 2015
Registračné číslo projektu	10/2014
Dátum prijatia správy na VVČ (vyplní IPA)	

Názov projektu	Vodné bzdochy Slovenska v depozitároch českých a slovenských múzeí
-----------------------	---

Vedúci projektu

Priezvisko, meno, tituly: Reduciendo Klementová Barbora, Ing.	Potvrdzujem správnosť údajov v správe
Telefónne číslo a e-mail: 0905 871 659, klementova.barbora@gmail.com	..... Dátum a podpis vedúceho projektu:

Spoluriešitelia

Priezvisko, meno, tituly: Svitok Marek, Ing. PhD.
Telefónne číslo a e-mail: 045-5206 319, svitok@vsld.tuzvo.sk

Výsledky riešenia projektu

- a.) spôsob, metódy a priebeh riešenia
- b.) dosiahnuté výsledky a porovnanie s cieľmi projektu
- c.) uplatnenie výsledkov a ich prínos v riešenej problematike

A) SPÔSOB, METÓDY A PRIEBEH RIEŠENIA

Cieľom projektu bolo 1) vytvoriť súpis nepublikovného materiálu vodných bzdôch, ktorý bol odobratý na území Slovenska a ktorý je umiestnený v depozitároch slovenských a českých múzeí a 2) determinovať všetok dostupný muzeálny materiál na najnižšiu možnú taxonomickú úroveň a na základe toho vytvoriť faunistický prehľad tohto materiálu.

V spolupráci s Mgr. Petrom Kmentom, PhD., kurátorom entomologickej sekcie radu Hemiptera, som ako prvé v auguste 2014 navštívila Národné muzeum v Prahe (NMP). Počas 7 dní intenzívnej práce v zbierke, som zrevidovala všetok dostupný materiál. Overila som determinácie, a následne determinovala doposiaľ nezaradený materiál. S Petrom Kmentom som tiež konzultovala determinácie a priebeh spracovania projektu.

V decembri 2014 som v spolupráci s Mgr. Petrom Baňanom, zamestnancom entomologickej sekcie Moravského zemského muzea v Brne (MZMB), zrevidovala tamojšiu zbierku vodných bzdôch. V priebehu 3 dní som re-determinovala všetok materiál z územia Slovenska, ktorý sa nachádza v depozitároch MZMB.

Na Slovensku som oslovila 25 múzeí, ktoré aspoň okrajovo mohli obsahovať zbierky hmyzu. V Prírodovednom múzeu v Bratislave (PMB) som v spolupráci s Mgr. Vladimírom Jánskym (kurátor - vedúci zoologického oddelenia) v januári 2015, overila determinácie materiálu v zbierke, a do zbierky doplnila materiál nedeterminovaný. Okrem múzea v Bratislave, ma spomedzi všetkých oslovených múzeí kontaktovalo Stredoslovenské múzeum v Banskej Bystrici (SMBB), Vlastivedné múzeum v Hlohovci (VMH) a Západoslovenské múzeum v Trnave (ZMTT).

Materiál bol vo všetkých prípadoch determinovaný na čo možno najnižšiu taxonomickú úroveň s použitím kľúčov SAVAGE (1999), TEMPELMAN et HAAREN (2009) a RABITSCH (2005). Okrem determinácie bola zaznamenaná príslušnosť k vývinovému štádiu, pohlaviu, prípadne forma vývinu krídiel. Údaje boli doplnené do existujúcej databázy.

B) DOSIAHNUTÉ VÝSLEDKY A POROVNANIE S CIEĽMI PROJEKTU

Celkovo bolo v depozitároch českých a slovenských múzeí zaznamenaných 2520 jedincov vodných bzdôch. Najväčšia zbierka nepublikovaného materiálu sa nachádza v Moravskom zemskom muzeu v Brne (1955 jedincov), nasleduje Národné muzeum v Prahe (396 jedincov), Prírodovedné múzeum v Bratislave (141 jedincov), Stredoslovenské múzeum v Banskej Bystrici (18 jedincov) a Vlastivedné múzeum v Hlohovci (10 jedincov). Materiál v Západoslovenskom múzeu v Trnave doposiaľ zrevidovaný nebol, ide však o niekoľko jedincov.

V múzeách bolo spolu determinovaných 44 druhov patriacich do 10 čeľadí (tab. 1). Najpočetnejšou čeľad'ou bola čeľaď Corixidae s 20 druhmi, pričom najviac zástupcov mal rod *Sigara*. Najviac jedincov bolo zaznamenaných u druhu *G. lacustris* (362). Zaujímavosťou je prvý nález druhu *Corixa panzeri*, odobraný v okolí Trenčína Brancsikom.

Druh *Corixa panzeri* je rozšírený v západnej, strednej, južnej a východnej Európe (Rakúsko, Belgicko, Bulharsko, Chorvátsko, Dánsko, Francúzsko, Nemecko, Veľká Británia, Grécko, Maďarsko, Írsko, Taliansko, Lotyšsko, Lichtenštajnsko, Macedónsko, Holandsko, Nórsko, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Rusko - južné európske územie, Španielsko, Švédsko, Ukrajina), severnej Afrike (Alžírsko, Maroko, Tunisko), na Blízkom východe a v strednej Ázii (Azerbajdžan, Gruzínsko, Irán, Tadžikistan, Turecko) (JANSSON 1986, 1995; PROTIĆ 1998; DOLMEN 2004; KMENT et BERAN 2011). STRAKA et al. (2009) sa odvolávajú na odber *C. panzeri* v Podunajsku Štysom, o čom však nie sú žiadne literárne doklady. *C. panzeri* je salinitu tolerujúci druh, osídľujúci stojaté vody rôzneho charakteru, zvyčajne však rozlohou menšie s dostatkom vodnej vegetácie a s dostatočnou hĺbkou vody (min. 0,5 m) WRÓBLEWSKI (1980).

Tab. 1 Zoznam vodných bzdôch zaznamenaných v múzeách. Nový nález pre faunu SR je označený hviezdíčkou (*) (v zátvorkách za druhovým menom sú uvedené počty jedincov v jednotlivých múzeách; pri menách čel'adí je počet zástupcov vo všetkých zbierkach spolu)

rad Heteroptera**podrad Nepomorpha****čel'ad' Nepidae (Σ 27)**rod *Nepa* LINNAEUS, 1758*Nepa cinerea* LINNAEUS, 1758 (8 PMB), (5 VMH), (1 MZMB), (3 NMP)rod *Ranatra* FABRICIUS, 1790*Ranatra linearis* LINNAEUS, 1758 (1 SMBB), (3 PMB), (5 MZMB), (1 NMP)**čel'ad' Aphelocheiridae****čel'ad' Naucoridae (Σ 66)**rod *Ilyocoris* STAL, 1861*Ilyocoris cimicoides cimicoides* LINNAEUS, 1758 (1 SMBB), (15 PMB), (2 VMH), (43 MZMB), (5 NMP)**čel'ad' Pleidae (Σ 17)**rod *Plea* LEACH, 1818*Plea minutissima minutissima* LEACH, 1817 (11 PMB), (2 MZMB), (4 NMP)**čel'ad' Notonectidae (Σ 168)**rod *Notonecta* LINNAEUS, 1758*Notonecta glauca glauca* LINNAEUS, 1758 (8 SMBB), (17 PMB), (1 VMH), (121 MZMB), (15 NMP)*Notonecta lutea* MULLER, 1776 * (1 SMBB)*Notonecta viridis* DELCOURT, 1909 (4 MZMB), (1 NMP)**čel'ad' Corixidae (Σ 1085)**rod *Callicorixa* WHITE 1873*Callicorixa praeusta praeusta* FIEBER, 1848 (2 PMB), (20 MZMB), (5 NMP)rod *Corixa* GEOFFROY, 1762*Corixa affinis* LEACH, 1817 (1 MZMB), (2NMP)

Corixa panzeri FIEBER, 1848 (1NMP) *

Corixa punctata ILLIGER, 1807 (3 PMB), (34MZMB), (10 NMP)

rod *Cymatia* FLOR, 1860

Cymatia coleoprata FABRICIUS, 1777 (2 PMB), (191 MZMB), (10 NMP)

Cymatia rogenhoferi FIEBER, 1864 (1NMP)

rod *Hesperocorixa* KIRKALDY, 1908

Hesperocorixa linnaei FIEBER, 1848 (7 PMB), (105 MZMB), (3 NMP)

Hesperocorixa sahlbergi FIEBER, 1848 (2 PMB), (5 MZMB), (12 NMP)

rod *Micronecta* KIRKALDY, 1897

Micronecta griseola HORVÁTH 1899 (2 NMP)

Micronecta poweri poweri DOUGLAS et SCOTT 1869 (6 NMP)

Micronecta scholtzi FIEBER 1860 (40 NMP)

rod *Paracorixa* POISON, 1957

Paracorixa concina concina FIEBER, 1848 (5 MZMB), (1 NMP)

rod *Sigara* FABRICIUS, 1775

Sigara distincta FIEBER, 1848 * (1 MZMB)

Sigara falleni FIEBER, 1848 (152 MZMB), (25 NMP)

Sigara fossarum LEACH, 1817 (1 NMP)

Sigara lateralis LEACH, 1817 (1 PMB), (198 MZMB), (39 NMP)

Sigara limitata limitata FIEBER, 1848 (1 PMB), (10 MZMB)

Sigara nigrolineata nigrolineata FIEBER, 1848 (1 PMB), (44 MZMB), (15 NMP)

Sigara semistriata FIEBER, 1848 (2 MZMB)

Sigara striata LINNAEUS, 1758 (1 PMB), (100 MZMB), (24 NMP)

podrad Gerromorpha

čľaď Mesoveliidae (Σ 1)

rod *Mesovelia* MULSANT et REY, 1852

Mesovelia furcata MULSANT et REY, 1852 (1 NMP)

čľaď Hebridae (Σ 32)

rod *Hebrus* CURTIS, 1833

Hebrus pusillus pusillus FALLÉN, 1807 (1 PMB), (25 NMP)

Hebrus ruficeps THOMPSON, 1871 (6 NMP)

čľaď Hydrometridae (Σ 11)

rod *Hydrometra* LATREILLE, 1796

Hydrometra stagnorum LINNAEUS, 1758 (2 PMB), (1 VMH), (8 NMP)

čľaď Veliidae (Σ 56)

rod *Microvelia* WESTWOOD, 1834

Microvelia reticulata BURMEISTER, 1835 (8 NMP)

rod *Velia* LATREILLE, 1804 (12 PMB spp.)

Velia caprai caprai TAMANINI, 1947 (14 PMB), (16 MZMB), (4 NMP)

Velia saulii TAMANINI, 1947 (2 NMP)

čel'ad' Gerridae (Σ 1057)

rod *Aquarius* SCHELLENBERG, 1800

Aquarius najas DE GEER, 1773 (2 MZMB)

Aquarius paludum paludum FABRICIUS, 1794 (2 PMB), (1 VMH), (28 MZMB), (5 NMP)

rod *Gerris* FABRICIUS, 1794 (3 SMBB)

Gerris argentatus SCHUMMEL, 1832 (3 PMB), (69 MZMB), (8 NMP)

Gerris asper FIEBER, 1860 (2 MZMB), (2 NMP)

Gerris gibbifer SCHUMMEL, 1832 (8 PMB), (58 MZMB), (9 NMP)

Gerris lacustris LINNAEUS, 1758 (17 PMB), (304 MZMB), (41 NMP)

Gerris lateralis SCHUMMEL, 1832 (214 MZMB), (1 NMP)

Gerris odontogaster ZETTERSTEDT, 1828 (4 PMB), (94 MZMB), (5 NMP)

Gerris thoracicus SCHUMMEL, 1832 (2 SMBB), (5 PMB), (100 MZMB), (26 NMP)

rod *Limnopus* STAL, 1868

Limnopus rufoscutellatus LATREILLE, 1807 (25 MZMB), (19 NMP)

C) UPLATNENIE VÝSLEDKOV A ICH PRÍNOS V RIEŠENEJ PROBLEMATIKE

V českých a slovenských múzeách bolo zaznamenaných 2520 jedincov, ktoré boli determinované do 44 druhov patriacich do 10 čel'adí. Bol tak určený vsetok nám známi nedeterminovaný materiál vodných bzdôch z územia Slovenska nachádzajúci sa v českých múzeách. Údaje boli doplnené do existujúcej databázy, na základe ktorej bude v rámci mojej dizertačnej práce vytvorený kompletný zoznam druhov vodných bzdôch Slovenska a graficky zobrazené rozšírenie jednotlivých druhov. Aktuálny stav poznania vodných Heteroptera zo slovenského územia predstavuje 56 druhov z 11 čel'adí (vyčerpávajúca literárna rešerš a determinácia vlastného a muzeálneho materiálu). Posledný publikovaný zoznam (ŠPORKA ed. 2003) bol tak nami rozšírený o 27 druhov. Od roku 2011 sme zaznamenali 6 nových druhov pre faunu Slovenska: *Anisops sardeus*, *Arctocorisa carinata*, *Corixa panzeri*, *Notonecta lutea*, *Notonecta maculata*, a *Sigara distincta*.

Ak nestačí predloha, použite kópiu tejto strany.

Zoznam výstupov, ktoré vznikli na základe výsledkov projektu

a) publikované výstupy

AFH: Abstrakty príspevkov z domácich konferencií:

REDUCIENDO KLEMENTOVÁ B., SVITOK M., MATÚŠOVÁ Z. & NOVIKMEC M. 2014. Aktuálny stav poznania vodných bzdôch (Heteroptera) na Slovensku: význam malých vodných nádrží. In: MANKO P. & BARANOVÁ B. (eds.) Zborník príspevkov z vedeckého kongresu „Zoológia 2014“, 19. Feriancove dni. Prešovská univerzita v Prešove, Prešov. ISBN 987-80-555-1140-5

b) zoznam výstupov odovzdaných do tlače v roku 2014

c) iné výstupy

Publikačnú činnosť vykázat' v súlade s Organizačnou smernicou č. 7/2013 o bibliografickej registrácii a kategorizácii publikačnej činnosti, umeleckej činnosti a ohlasov na TU vo Zvolene. Separáty publikačných výstupov tvoria prílohu záverečnej správy. V publikácii musí byť uvedené pod'akovanie IPA.

Čerpanie bežných výdavkov spojených s riešením výskumného projektu:

Cestovné náhrady	470,45 €
Konferencie, sympóziá, semináre	35 €
Sieťové odvetvia - Komunikácie	
Literatúra	
Vzorkový materiál	
Drobný hmotný majetok	79,46 €
Materiál, pracovné nástroje	
Rutinná a štandardná údržba	
Mzdové náklady (max. 15 %)	
Dohody o vykonaní práce (max. 10 %)	45 €
Spolu	629,91 €

Rozpis čerpania pridelených finančných prostriedkov na riešenie projektu:**Cestovné náhrady:**

- služobná cesta Praha: 320,18 €
- služobná cesta Brno: 85,27 €
- cestovné náhrady spojené s vedeckým kongresom „Zoológia 2014“: 65 €

Konferencie, sympóziá, semináre:

- úhrada vložného na kongres „Zoológia 2014“ 20. až 22. Novembra 2014 v Prešove: 35 €

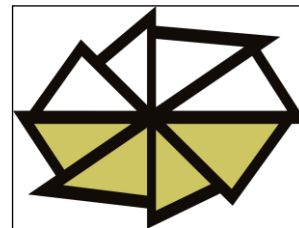
Drobný hmotný majetok:

- nákup externej pamäte WD ext. WDBZF0010BBK, 1Tb, 2,5'', USB 3,0: 75,46 €
- prenosný obal na externú pamäť WD My Passport Carrying Case (Neoprene black): 4 €

IPA
TUZVO

Interná projektová agentúra TUZVO

Technická univerzita vo Zvolene
Referát vedeckovýskumnej činnosti
T.G. Masaryka 24, 960 53 Zvolen, Slovensko
tel:045/5206 416, <http://www.tuzvo.sk>

<p>Názov a adresa pracoviska: Katedra biológie a všeobecnej ekológie Fakulta ekológie a environmentalistiky Technická Univerzita vo Zvolene T.G. Masaryka 2114/27 960 53 Zvolen</p>	<p>Vyjadrenie fakulty, resp. org. súčasť TUZVO (prodekan pre VVČ, resp. ním poverený zástupca, riaditeľ org. súčasť)</p> <p>.....</p> <p>Dátum a podpis:</p>
---	--